

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-toronyca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábas garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. helyedj. — Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Domján László könyvkereskedésében. Pesten: Zeister M. (Könyvtárca 60. sz.) Becsben: Haasenstien és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppeln Aljosánál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse-ot. Zeitungs-Agent Nyititéri ezikkék:
sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetések díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Igazságszolgáltatásunk a válponton.

I.

Azt halljuk: a bírósági személyzet utó-sorai igen gyorsan készülnek; a miniszter folytonosan dolgozik, a bizalmi férfiak véleményét megértette, s remélni lehet, hogy a kinevezések folyó hó közepén bevégeződnek. Vajha a bizalmi férfiak előtt midőn tanácsokat adták, egyedül az igazságszolgáltatás négy érdeke, csak a közhitel és nemzeti becsület tekintete állott volna! En is óhajtom, hogy a mostani ideiglenességnek vége legyen, a várományosok a bizonytalanságból kibontakozzanak, s a mostani átmenetben beállott szünetelést az új erőknél gyors, pontos munkássága váltsa fel; de azért még sem érkezik jogot türelmedelkedésre, nem kívánom ezen nagyfontosságú országos ügynek netalán elcsúsztatását.

1848 eltemette a szinte ezer-éves magyar igazságszolgáltatást. 1850—54 a német rendszert ültette át hozzánk. 1861-ben megbomlott a jogszolgáltatás menete, az octroyált törvények felkentjei visszavándoroltak hazájukba, honnan az absolutismus beédesgette volt boldogításunkra, helyeiket bennszülöttek pótolták. Tul a Királyhágón az osztrák anyagi és alaki törvényeket kiküszöbölve, helyükbe a hazai törvények léptettek, még pedig tulontul gyorsan, és sok tekintetben erkölcsi kárunkra. Avagy — hogy csak egy példát idézzek — nem rosszabb volt-e rögtönzött perrendtartásunk, mint a mi helyébe állították? Erdélyben azonban ma is az osztrák anyagi, csőd, váltó és büntető törvények vannak érvényben. 1867-ben a municipiumok vették át a jogszolgáltatást, s azóta azok választott bírái intézik az igazság ügyét. Tehát két évtized alatt most már a negyedik igazságszolgáltatás rendezés! Ennyi tévovázás, ennyi készület után a jogszolgáltatást — midőn a hazában még nincsenek egyforma törvények — oly hirtelen rendezni, s a kir. bíróságok kinevezését elcsúsztatni nem lehet. A miniszter eljárásának itt vége, kezdődik a közönséges ítélő szerepe. S jaj, ha a haza csalatkozna akár a személyekben, akár a nagyobb munkássághoz kötött reményekben.

Itt nem az a kérdés, hogy hamar, hanem az, hogy jól intéztessek el a szervezés, erre pedig idő, és a sok ezer pályázó megválasztásánál valóságos Fábrius cunctator-féle megfontolás kívánatik. A törvény kimondja a bíró elmozdíthatatlanságát, felelősségét, függetlenségét; nem akarhatjuk tehát, hogy a miniszter az ezerekre menő kérvényezőket neveit kalapba hányva, vaktában, mintegy sorshuzás által tegye meg a kinevezéseket; mérlegelnie kell a képességet, például munkaszeretetelet, becsületet, jellemet, s mind azon kellekkeit, melyek egy bírót függetlenné, és elfogulatlaná tesznek. Mert ha új erők nem vonatnak Themis asztala körébe, ha célszerű cserék s okos berendezéssel a már ismert testületi hiányok meg nem javíthatnak, szóval: ha a kinevezésnél minden körülmények és helyi viszonyok tekintetbe nem vétetnek, csak a régi baj ujul meg, s a hirhelt rendezés a nagy várakozás, egy mosolyraindító névcsere és nagy fizetési rendszer mellett megmarad a régi nyomorúságos állapot, mi sok nyilvános s még több titkos gáncsolásnak volt tárgya. Ily eljárással, a mig egyfelől a miniszter az elmélet ellen vétne, másfelől a közvéleményt magára zúdítaná, aláásná az új törvényszékek tekintélyét, mi nélkül jogszolgáltatás nem idéz elő jogrendet s országos megnyugvást.

Vannak, a kik a népek boldogságát a kormányrendszerektől, a politikai jogok minél tágasabb gyakorlatától vélik függeni; pedig a tapasztalat és történelem egyiránt azt tanúsítja, hogy az állami lét alapja, a társadalmi megelegedés főbiztosítéka a gyors, pontos és részrehajlatlan igazságszolgáltatás.

A nép ideig óráig elturi a legabszolútabb kormányrendszert, de ha nincs jó törvényszolgáltatása, ha az szünetel, vagy gyakorlata önkényes, ha a nép apró-cseprő bajaiban gyors orvoslást nem talál, és a bíró szép hatalmát magán előmenetere, visszaélésekre használja, vagy ha a bíróságnak nincs tekintélye, ha tagjai hanyagok, tudatlanok, részrehajlók: az ily állapotot elviselni nem tudja, ez a törvényekben vetett hitet kiöli, az erkölcsöket megromítja, a társadalmat végbomlásra vezeti.

Minden rossz között, mi az embert és társadalmat érheti, a rossz igazságszolgáltatás a legszörnyesebb és legbosszantóbb, ki ne emlékeznék borzadályllyal vissza a Strafford, a Don Miguel, a szent inquisitio-féle bírói önkényes eljárásokra? Ki nem tudja azt, hogy I. Károly trón- és életvesztését az önkényes, meglazult igazságszolgáltatás eszközölte? Elbukott Görögország, Róma, Genua, Velence,

mert jogszolgáltatása piaci árucikké fajult, megölte a nép bizalmát, jogérzetét, s e bírói tekintély annyira súlyos, hogy azt sárral dobálták a helyett, hogy mint az igazság személyesítőjéhez bizalommal folyamodtak volna hozzá. Hazánkban is igen veszélyes körjelenségnek tartom, hogy kivált az alsóbb törvényszékeken a bírák tekintélye alászállott, hogy az erény inkább a nagyok kedve s új alkalmazás keresésében gyakorolta magát s a bíróságok ítéletei nem ritkán a negyedik forum: a nyilvánosság, és a közvélemény elébe vitetnek; a mint ez a főfalvi és a b. K.-György-féle ügyekkel történt. Egészséges államban a polgároknak ily eljárás választani perorvoslatul nem szabad.

Lehet itt indok a sértett ambíció, lehet nemzeti titkos cél, sőt álnok bujtogatók kezei lappanghat. Latet angvis in herba. De utópélda azonban az a kinevezésekkel foglalkozó miniszterre nézve, hogy az első bíróságokra úgy intézze a kinevezéseket, hogy azok a népek rokonszenvével s a közvélemény helyesléseivel találkozzanak, hogy így valahára nálunk is a bizalom, és bírói tekintély megállapítható. Az e tekintetbeni esetleges tévedés a bírák elmozdíthatatlansága miatt, nagy zajköltés nélkül alig lévén jóvá tehető, tán célszerű lett volna, az ügyvédgyuletek véleményét is megérteni.

Ennyit általában, egy más cikkben a városok jövő igazságszolgáltatásáról. A—z.

Visszapillantás a budget vitákra.

Pest, december 3.

r. Az 1872-ki államköltegetés általános megvitatása két sarkpont körül forog: egyik a pénzügyi bizottság jelentése, melynek alapelveit kivonatilag Ssell K. előadása és a pénzügyminiszter nagyhatású beszéde ismerteté; — másik Ghyocy K. különvéleménye, mely másképp állítja össze a rendes és nem-rendes költségetételeket, nagyobb hiányt igyekszik kimutatni (a rendes tételek közt 22 milliót, holott a pénzügyi bizottság szerint az csak 4 millió), és több megtakarítást hoz javaslatba.

Tagadhatlan, hogy bármely állam háztartásában a takarékoskásnak kell egyik fővezérelvnek lenni, hangsúlyozta azt már Lónyay pénzügyminisztere idején; sőt Poroszország példája tapasztalati igazsággá áll előtűnk arra nézve, mily nagy hasznát veszi egy állam a maga idejében alkalmazott gazdálkodásnak. Hanem a ki a szigorú takarékoskásról úgy értelmézi, hogy az állam legfontosabb szükségét is mellőzni kell, csakhogy a kiadások összege kevesbitessék, — némileg az államgazdászati alapelveit tagadja meg, s midőn látszólag hasznát akar tenni az illető államnak, voltaképpen annak fejlődését akasztja meg. Nálunk ez utóbbi akadályozása kétszeresen káros, mert nagyon, de nagyon hátra vagyunk maradva a többi európai cultur államok mögött.

Az államháztartásban nem mindig lehet azon elvből kiindulni: ennyi a bevétel, csak ennyi lehet a kiadás; mert merülnek fel oly szükségek, melyeket okvetlen fedezni kell; ezért az államköltegetések előbb állítják össze az elmulasztatlan kiadások összegét s azután igyekeznek azok fedezéséről gondoskodni, a meglévő forrásokat felhasználva s újakat nyitva meg az állam-szükségleteinek kielégítésére.

Ghyocy különvéleménye megírásánál inkább a magán háztartás elvei szerint járt el, s Marothival úgy gondolkodott: ne adjunk ki többet, mint a mennyit beveszünk, így nem csinálunk adósságot, nem lesz deficitünk és rendben lesz minden.

Bármily egyszerű és dőnhetlen igazságnak is látszik ez a magánosok gazdálkodására alkalmazva, a világszerte elfogadott államháztartási alapelvekhez mérve ez igazság kevés gyakorlati értékkel bír.

Mint tudjuk államunk népvétele 10-ed részét sem költötte azon összegnek, melyet a közmivveltség előmozdítása igényelne, s ime mégis kettős monarchiánk 4¹/₁₀ milliót ad ki ágyuk bevásárlására, bár ezek a civilisatión épen nem viszik, nem vihetik előbbre. Ámde az ellenmondás csak látszólagos. Egész Európa fegyverkezik, az utóbbi francia-porosz háború ujjában tanúsítja a tüzéség döntő erejét, tehát nekünk is szaporítanunk kelle ágyunk számát: látszólag tehát fölösleges kiadás tettünk, mert e szép összeget humanistikusabb célokra is adhatnók, Marothi szerint pedig: ha nincs felesleges pénzünk, ne vegyünk ágyut. Azonban megfontolva államunk területi épségének és szabadságának védelmi eszközeiről nagyon furesán járhatnók a tulvitt takarékoskással, bár joggal mondhatná az emberiség barátja: miért vesztegetni milliókat öldöklő szerszámokra? A humanismus és közmivvelődés szempontjából tekintve a dolgot, hasonló végkövetkeztetésre juthatnók tekintve azt, hogy midőn deficitünk van, mégis a honvédség felszerelésére 2¹/₁₀ milliót előirányzunk csak 1872-re s ily czímen évről évre milliókat fogunk kiadni, mind addig, míg a honvédség létszáma maximumát érendi el, mi csak is 1880-ban fog bekövetkezni.

Azt mondhatja az ellenzéki különvélemény pártolójá, mi a honvédségre tett és teendő költekezést nem contravertáljuk.

Lásdunk tehát mit elleneznek?

Moricz Pál például nem helyesli az államjavarok szerzését, pedig hát a törvényhozás határozatai alapján vételelt meg: a gödöllői, a kisbéri, váltattott vissza a görényi és fogarasi uradalom. Az utóbbi uradalmat illetőleg eclataus adatokkal czafolá meg Kerkapoly az ellenzéki felfogást. Az állam fizetett a fogarasi uradalom visszaváltásáért 300,000 forintot, kap ez uradalomért 40,000 ft hasznóbért, visszakapott 32,000 hold erdőt, s 1 millió kárpótlási papírt, a melynek kamatját a 300,000 forint fejébe addig a szász natió huzta. A ki az államgazdálkodás ilyen tényét is roszalja, attól bátran lehet kérdeni: de hát mit tartana jó és hasznos eljárásnak? Ily roszalásokkal nem adunk tiszta képet az ország pénzügyi helyzetéről. Sőt azzal sem, mit Ghyocy tett az ő különvéleményében, midőn felszámította: mennyit kölött el a kormány a befolyt adó- és bérhatárlékokból, de azt elfeledé szembeállítani: hány millió áru honvéd ruhát és fegyvert szerzett be; továbbá midőn a szőlődézma válságösszegével államadósságainkat igyekvők növelni, szót sem szölvá arról, hogy ezt az állam csak előlegezi, kezeskedik érte, hanem az összeg maga nem az állam, hanem a dézmájokat magráltók adóssága. Igénytelen véleményük szerint az a második hibás alapelv Ghyocy különvéleményében, hogy az államadósság összegeinek nagy voltából következtet pénzügyi állapotaink gyarló voltára, ez elv szerint Anglia, Holland, s. b. lenne a legroszabbul gazdálkodó állam, holott ezt még Gladstone ideje előtt se jutott eszébe valakinek állítani; nőjön az állam productiv ereje s ez által adóképesége; ám szaporodjék az államadósság összege, de a kölcsönök fedtessenek nagyrészt jövedelmező beruházásokba: akkor az államadósság összegei nem jelentenek elszegényedést, nem jelentik az illető állam pénzügyi hanyatlását; nálunk pedig ez az eset: az adóképeség évről évre növekszik, 1868 óta bevételeinek 32 millióval szaporodtak, — s a kölcsönök hasznos beruházásokra fordítjuk legnagyobb részben, a melyek ha ma nem, holnap kamattól megtérítik a reájok fordított összegeket.

Pénzügyi állapotaink nem rózsás színek; tagadni azt sem akarjuk, hogy itt-ott lehetett volna meggazdálkodni valamit de nem ott, hol Ghyocy keresi; például, mint Wahrmann elősorolá, a pesti körutak építésétől 838,000 ftot, az államvasut felszerelésétől és a forgalmi eszközök szaporításától 200,000 ftot, a népiszkoláktól 25,000 ftot, a selmezi akademiától 46,000 ftot, a postaintézetétől 300,000 ftot, a távirától 40,000 ftot, s azon okvetlen szükséges épületek költségeitől, melyek nélkül a só és dohányjövődék fejlesztése lehetlen, 350,000 forintot, — mert az ezek körüli szigorú takarékoskás önmagát büntetné meg, és sokszorosan több kárt okozna az államnak.

Különbben Wahrmann (decz. 1.) beszédeben nagyon is kimutatta a különvélemény gyenge oldalait. Ő — úgy mond — „nagyszerű nemzetgazdászati és pénzügyi programot“ várt az ellenzék vezérétől, melyben „szemére fogja lobbantani a kormányt, mily keveset terem, lendít az országban, s be fogja mutatni: mit tenne ő mindent az országban, ha a jobb sors az ellenzékét juttatná kormányra.“ Várta, hogy elmondják, hogyan akarnák: vasuti hálózatunkat kiegészíteni, rendszerezíteni, folyóinkat szabályozni, csatornákat ásatni, népiszkolákat teremteni, a szegény tanítók helyzetét javítani, szakiskolákat felállítani, magasabb tanintézeteket teremteni, a tudományt ápolni, a szépművészeteket támogatni, az igazságszolgáltatást gyorsítani, a kereskedelmen, iparon és gazdaságon mindenütt lendíteni, az állambírtokokat, bányákat, erdőket jövedelmezőbbé tenni s e reformokra a szükséges anyagi erőt és pénzt jobb közigazgatási és adózási szervezettel előteremteni, egyenlően, igazságosan osztván meg a terheket, s gondoskodni a törvény szigorú kerestülviteléről; a beadott különvélemény azonban nem a haladás és reform, hanem a hátramaradás programja, nem a tevékenység, de a tétlenség; ott akar takarékoskedni, hol nem lehet, s összezavarja a magángazdálkodás elveivel az államháztartást.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Konstantinápoly. A Porta és Oroszország közti diplomatiai viszonyok meglehetősen lazultak. Ignatieff visszahívását várják.

A kolozsvári városi szerv. bizottság 20-as albizottságának munkálata.

(Folytatás)

IV. Czim.

Rendörtség.

I. Fejezet.

A főkapitány.

103. §. A polgármestert, ennek akadályoztatása esetében, a fokapitány helyettesíti.

104. §. A főkapitány vezeti és felügyeli a rendőri ügyet a város területén. Ő felelős intézője s rendezője a rendörőség körébe tartozó mindenemű ügynek.

105. §. Köteles fontosb ügyekben a polgármesterek jelentést tenni és azon írásbeli javaslatokat, melyeket tőle vesz, feltétlenül végrehajtani.

106. §. Az egész város területén a polgármester után legelső őr az állambiztonság, közrend, köz- és vagyonbátorság, valamint a közérkölciségnek, különösen feladata e tekintetben a rendőri igazgatási főközegeül szolgálni.

107. §. Ebből kifolyólag:

a) Felelős arról, hogy a rendőri hatalom szabály szerint és kellő hatályal gyakoroltassék;

b) sajátügyekben és gyülekezési esetekben a fennálló törvények és rendeletek értelmében jár el;

c) a közrendet veszélyeztető csődülés eseteiben megfelelő elő- és utóintézkedések által eszközöli, hogy a rend meg ne zavartassék, illetőleg helyreállíttassék;

d) tűzvesztés esetében addig is, míg az alakítandó tűzoltó egylet más rendelkezést tesz szükségessé, intézkedik, hogy a fenyegetett városrész a tűzoltási eszközök és munkaerők gyors összpontosításával megóvassék s egyuttal vezeti a tűzoltás műveleteit;

e) árványos betegségek idején a városi főorvossal együtt, orvosrendőri szempontból ellenőrzi a szabályok megtartását;

f) felügyeli a városi főorvossal egyttésen tartandó vizsgálat utján, hogy a gyógyszerárakban valódi szerek használtassanak s vegyeskereskedésekben semminemű romlott vagy mérgeggel készített szer ne árulassék;

g) felügyeli, hogy nyilvános árúhelyeken igazi mérték és súly használtassék, és hogy a piacra hozott gyümölcs és más élelmi szerek az egészség kívánalmainak megfelelőjenek.

h) felügyeli a vágóhidakra, hogy azok tiszták legyenek és csak egészséges marha vágassék s oda hat, hogy a husár a mészárosok által a rendes, marhaértéknek megfelelőleg állapítassék meg s adassék el;

i) felügyeli az utcai világítást s különös figyelmet fordít arra, hogy a légszuszvilágítás a szerződésben meghatározott fokmérték és minőség szerint eszközöltessék s ha netán fogyatkozások vagy visszaélések vesz észre, a polgármesternek haladéktalanul jelentést tesz, mely teendőiben a városi mérnök által fog gyamolítottani.

j) felügyel a város tisztaságára, a járda és kövezetre s észrevett hiányok megszüntetése czéljából intézkedik;

k) felügyeli és intézi a koldus-, szegény- cseléd-ügyet;

l) köréhez tartozik a személyforgalom nyilvántartása, utlevél kiadás vagy az irántani ajánlattétel, a toloncozási ügy s a szabadszemélyek fölötti felügyelet és ellenőrzés;

m) felügyel a városi börtön körüli szolgálat-, élelmezés- és életrendre;

n) az éjjeli lovas és gyalogőrjáratok rendszeres változtatással való berendezését intézi s gondoskodik, hogy a városi őrtanyán állandó szolgálat rendszeresítésék és gyakoroltassék;

o) az országos színházon kívül, mindenemű nyilvános előadásokat és mutatóványokat engedélyezi és ezeken, valamint a színházi előadásokon, a rend fenntartását felügyeli;

p) az országos és hetivá-árok feletti felügyeletet gyakorolja és a baromulveleket kiállítását eszközöli;

q) a tartalékos katonaság és ujoncok nyilvántartását, valamint a katonaság számára a heti piaci árjegyzék kiszolgáltatását eszközöli;

r) úgyal arra, hogy a negyedkapitányok a hatáskörükhöz tartozó teendőket pontosan és hiven teljesítsék; e végre időnként megjelenik a negyedekben s személyesen meggyőződik az ügyek állásáról; különben pedig a negyedkapitányok, illetőleg jegyzők jelentését beveszi s ezek folytán, a netán észrevett munkálatok és hiányok megszüntetése végett intézkedik; súlyosb testi vétségek esetében a polgármesternek megfelelő intézkedéstét végett, jelentést tesz;

s) felügyeli, hogy a lakosságnak és hasznbér-lőknek a városi különböző várnok, pálinka-koresmárlási jog-, hús- és borjövődékre vonatkozó jogai és kötelezettségeik teljesedésbe menjenek és megóvassanak, illetőleg, hogy egyik részről se történjenk túllépés.

Az ezen jegyekre vonatkozó panaszos esetekben s ezeken kívül első hatóságilag jár el és határoz:

t) az építkezésekből vagy szolgalmából felmerült ügyekben, a mennyiben nem foglalnak magukban oly jogi kérdést, mely felett határozni a kir. bíróságok hatásköréhez tartozik;

u) kézmű, gyáripari s kereskedési jog gyakorlásából keletkező visszaélések, sérelmek felett s minden oly ügyekben, melynél a tényleges birtoklás fenntartását a jogi rend követeli;

v) végül, elintéz minden oly rendőriügyet, mely mivoltánál, a törvénnyel és törvényes rendeletekkel fogva illetőségéhez tartozik.

108. §. A bűntényeket és vétségeket, a sértett fél panaszának bevétele nélkül, hivatalból feljeli az illetékes vizsgálóbíró. A tetten kapott egyénet letartóztatja és átadja ugyanazon bíróságnak. A gyanuval terhelhet felügyelet alá helyezi. (Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, december 5.

— **Király ő felsége** az oraviczi gör. kathed. templom felépítésére magánpénztárából 200 frtnyi segélyt adományozott.

— **Királyné ő felsége** Fogaras város rom. kathed. templomának egy új orgona megszerzésére 100 frtot adományozott.

— **Beust elfogadására** nagy készüléket tesznek a Londonban lakó osztrák alatalvók a magyar munkás együletet felhívták a részvételre.

— **Bécsben a téli saison** nagyon fényes lesz, több fényes táncszert fog rendezni Andrásy gróf külügyér.

— **Az osztrák miniszteriumnak** gyakori változása egy szólásmódot honosított meg Bécsben: eltűnt mint egy miniszter — szokták mondani; ugyanis Ausztriának 1848. márc. 31-től maig, tehát 23 év alatt 115 minisztere volt.

— **A bukaresti osztrák-magyar főügynök** jelentése szerint Galaczon az esőzés és vízáradás folytán elárasztott városrészen a meleg időjárás következtében nov. 27-én ismét két choleraeset fordult elő.

— **Az ügyvédi rendtartásra** vonatkozó törvényjavaslat revideálására kiküldött bizottság, mint legközelebb jelentették, október 30-án, Szabó Miklós királyi táblai elnök vezetésével alatt megkezdte tárgyalásait. A javaslat első, igen fontos reformokat tartalmazó paragrafusai a utóbbi ülésben majd véleménykülönbség nélkül elfogadtatták a bizottság által. Az ügyvédi képesítésnek feltételei: az egyetemen végzett négyévi tanfolyam után megnyert tudori fokozat, négy évi praxis, melyből kettő ügyvéd, kettő pedig bíróság mellett töltendő, a tv-javaslat értelmében elfogadtatták. Elfogadtatták továbbá azon eléggé nem helyeseltető intézkedések is, hogy az ügyvédi vizsgálatok jövőre nem a pesti kir. tábla, hanem egy e célra alakítandó bizottság előtt teendők le, továbbá, hogy Erdély számára Marosvásárhelyen külön ügyvédvizsgáló bizottság fog alakítani. Mindezen intézkedések természetesen még a törvényhozás jóváhagyásától vannak függővé. Az igazságügyminiszteriumban — mint a „Reform“ értesül — az ügyvédi rendtartás életbeléptetését fölöttébb sürgősnek tartják, így az idevonatkozó törvényjavaslatot lehető rövid idő alatt keresztül akarják hajtani a törvényhozás cenzuráján, úgy hogy a javaslat 1873. év jan 1-én már mint törvény életbe lépjen.

— **A pesti örültek házában** a dühösködők számára átalakítottak a csellák, mivel azok célszerűt-

leneknek mutatkoztak; az üvegláblak vastag üveglencsereketnek föl, mely a dühösködők erejének ellent áll.

— **A francia tiszteket** hír szerint nagyban toborzák jelenleg az orosz hadseregben való andó szolgálatra s az igéretet a legoszábitóbbak, csakhogy minél több vállalkozót szedhessenek össze. A párisi lapok interpellálják a hadügyért, nyilatkozték, mennyi igaz ezen hírekből.

— **Frigyes Károly** porosz fng. a francia lapok szerint, egy ido óta legszigorubb incognitóban Marseillen idős s egy hónapot számdékokik Cannesben tolteni.

— **A gázvilágítás megkezdését** nagy bannquettel ülték meg az Európában, volt toaszt elég A nagyobb világosságra is lehetett kociztani, de még inkább arra, hogy ez ép a leghosszabb éjlekre és estvékre köszöntött be hozzánk, s hogy a fővállalkozók valahára eleget tettek kötelezettségüknek.

* **Ezennel figyelmeztetjük** t. olvasóinkat **Steindecker és társa** Hamburgban, a mai számunkban megjelent hirdetésére. Eredeti sorsjegyekről van itt szó egy főnyereményekkel oly gazdagon kiállított kisorsolásra hogy a vidéken is élénk részvétel várható iránta. S e vállalat annyival inkább érdemel teljes bizalmat, mert a legjobb állami kezességgel bír s a fenebbi ház is mindenkor szilárd kezelés és számos nyeremények kifizetése által ismeretes.

— **A kolozsvári takarékpénztár** 1871. nov. havi üzlet forgalma. Bevétel: 194 betét után 86,935 frt 75 kr. Visszafizetett váltók 85,611 frt 91 kr. Visszafizetett előlegek 9,560 frt. Befizetett kamatok 2,606 frt 72 kr. Illetékek 809 frt 88 kr. Többek számlájára 35,500 frt. Visszafizetett elhelyezmények 5000 frt. Elhelyezmények után befizetett kamat 75 frt. Értékpapírok eladásából 3557 frt 75 kr. Értékpapírok után befolyt kamat 638 frt 13 kr. Államilleték előlegek után 32 frt 50 kr. 230,327 frt 64 kr. Pénztári maradvány október 31-ről 27,934 frt 06 kr. 258,262 frt 06 kr. Kiadás: Visszafizetett betétek s tőkésített kamat 98 tétel után 41,607 frt 80 kr. Betétek után kifizetett folyó kamatok 94 frt 17 kr. Leszámitolt váltókra 106,850 frt. Előlegekre 8550 frt. Kezelési költségekre 7 frt 80 kr. Tiszti fizetésekre 263 frt 32 kr. Felszerelési költségekre 356 frt 75 kr. Megjelenési tiszteletdíjakra 57 frt. Bécsi bankháznak értékpapírokért 550 frt. 1869 évi részvényosztalékra 12 frt. Értékpapírok vételére 43,275 frt. Államilleték előlegek után 32 frt 50 kr. 1870. évi részvényosztalékra 120 frt. 201,776 frt 34 kr. Pénztár maradvány november 30-án 56,485 frt 72 kr. 258,262 frt 06 kr. Kolozsvárt, november 30-án 1871.

— **Ritka mint a fehér holló** az önzelfenség, melylyel a Hajdukéret a magyar gazdasszony-egylet részéről neki mint vizkárosultnak felajánlott 1500 forintnyi segélyt megköszönve, a pénzt visszaküldte mivel erre nincs szüksége s az árviított nem is szenvedett egy mint más vidékek.

— **Apolló** czimen közelebb egy zenemű folyóirat mutatószámát vették; e vállalat egy rendkívüli olcsósága, mint közreműködőinek neve és száma által híve van hazánkban a zenészet fejlesztésére idővel üdvöf befolyást gyakorolni; e nemben első vállalat ez hazánkban, mely bizonyára megérdemli a támogatást; előfizetési ár: egy évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr; e csekély árért legalább is ötven forintba kerülő művet kap az előfizető. Az első szám tartalma: „Magyar ábránd“ Ábrányi K. mūdala felett Sipos Antalól. „Egyveleg“ Flotow „Árny“ című dalművéből, Perényi Octáviól „Gondollet“ Seyler Károlytól; „Fanni polka“ Szauner Zsigától, két dal, egyik Langer Victortól, másik Zsák Vilmostól. Az előfizetések szerkesztőhöz Budára, iskolautca 191. sz. a. küldendők. E füzetek zongora, és néha más hangszerre szerzett zeneműveket fognak tartalmazni. Szerkesztő Fellegi Victor.

— **Egy rajongó szerelmes.** Egy szerelmes francia a napokban így fejezte be levelét „galamb“-jához: „A postabélyeg, lelkem álomképe, mely leveledre volt ragasztva, gyönyörrel elnyeltem! Hiszen tudom, hogy te, megnyaltad azt, galambom!

— **Pest város ingatlan vagyonának** leltára. A városhatósági közgyűlés egy bizottságot küldött ki a városi vagyon leltározása és felbecslése végett, melynek jelentése szerint a városnak a belvárosban létező fekvő értéke jövedelmező vagyon értéke 450,000 ft, nem jövedelmező vagyon értéke, mint a város háza, iskolaépületek értéke 1.506,015 frt; a Lipótvárosban a jövedelmező vagyon értéke 2.398,671 frt, nem jövedelmező vagyon értéke 692,433 frt, a Terézvárosban a jövedelmező vagyon értéke 574,015 frt; a nem jövedelmező vagyon értéke 1.388,859 frt, a Józsefvárosban a jövedelmező vagyon értéke 1.594,817 frt, a nem jövedelmező vagyon értéke 838,237 frt; a Ferencvárosban jövedelmező vagyon értéke 2.950,614 frt, a nem jövedelmező vagyon értéke 1.660,744 frt. Városi jövedelmező intézetek értéke 40,000 frt, nem jöved. 3.790,391 frt. A rakpartok értéke 1.893,000 frt, melyek jövedelmező vagyont képviselnek. A város összes jövedelmező vagyona tehát 9.901,118 frt, a nem jövedel. 9.876,678 frt, összesen 19.777,796 frt. Az egyes épületek telkeikkel együtt következőleg becsültettek fel: A városháza 372,300 frt, a főreáltanoda 600,000 frt, a belvárosi plébánia épület 150,000 frt, a lipótvárosi paplak és iskola 176,000 frt, a vigadó épület 1.197,266 frt, a terézvárosi templomterében levő iskola 165,066 frt, az epreskert 179,460 frt, a városligeti telek 308 ezer frt, a köbonyai vízvezeteki medencék telkestől 592,012 frt, a városi csordajárás az üllőint keleti oldalán 752,508 frt, az üllői laktanya telkestől 1.734,760 frt, a közvágóhid 1.373,024 frt, telkestől a löversenyvár 1.840,620 frt, a lörcszi határ melletti legelő 392,000 frt, a Rökuskórház 1 millió 72,500 frt, a halottkamara és bonczterem 90,700 frt, a szegényház 222,000 frt, dologház 187,675

frt, fiárvaház 197,000 frt, leányárvaház 149,333 frt, a köztemető 1.571,000 frt.

(—) **Nemzeti színház.** Deczember 4-én Auber „Fekete dominója“ került újlag színpadra. Auber e régebb szép dalművében-színházunk operai játékréndeje, mind első előadása alkalmával említők — beges darabot nyert. Legalább a jelenvolt közönség ma is úgy fogadta, mint oly darabokat szokott, melyeket megszeret. — Kár, hogy a nagy fáradsággal betanult legjobb daraboknak másodsor már gyérközönségök van, a mi nemigen buzdító lehet az igazgatóra nézve. — Az érdem és elismerés ma is legelől Gerecsnét illeti, kinek Angelója évek és játék tekintetében egyike a sikerültebb alakításoknak, s éppen ezért igen sajnáljuk, hogy partijának legszebb részében egy kis zavar jött közbe az első előadás után eszközölt változtatás t. i. egy hangal fennebb történt transzpozitio folytán. Daray Károlyn k. a kedélyesen játszott s csinosan énekel ma is, Utánna Szilágyi eredeti Gil Perezét kell megdicsérnünk, kinek a második felvonásban „Deo-gratias“ áriáját, a közönség tetsvéssel fogadta. Zajongi (Horatió) ma nem lévén hangjánál, a biztosság emiatt hiányzott énekéből.

Szerdán, dec. 6. „Ernani“ opera 4 felvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Decz. 4-ről: 5% Metalliques 59.20. 5%, Nemzeti kölcsön 69.15. 1860-diki államkölcsön 102.25. Bankrészvények 812. Hitelrészvények 323.20. London 117.80. Ezüst 117.50. Cs. kir. arany 5.57 Napoleonor 9.33 1/10.

Földterhentesítési kötvények: Magyar 79.50. Temesi 78.—. Erdélyi 75.—. Horv.-Slavon —.—.

Id. felelős szerkesztő: **Sándor János.**

Nyilttér.

(277) 13—*

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt) gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebészudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, I-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelek azonnal válasz adatik.

I. **Beküldetett.** 29. Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalosciére du Barry Londonból. Egy betegség sem képes a delicat Revalosciére du Barry nak ellentállani, a mely gyógyszer és költség nélkül minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajokat, gumót, aszkórt, mellszorulást, hurutot, emésztéshiányt, dugulást, hasfolyást, álmalanságot, gyengeséget, aranyért, vízkórt, hideglázat, szédülést, vértolulást, fülzugást, émelygést és hányást, még a terhesség

alatt is, hügyfeszít, búskomorságot, sorvadást, csúzt koszvényt, sárgaságot gyógyít. — Kivonat 72,000 elismeréssel gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak. **Elismervény sz. 57,942.**

Gaimach július 14. 1867. Borzasztó gyomor- és időgbajomban, Isten után egyedül az ön Revalosciére jének köszönhetem élet-met. Godez János, a glairnai plébánia provisor. U. p Unterbergen, Klagenfurt mellett.

Elismervény sz. 62,914. Weskan, septemher 14. 1868. Miután idült aranyér, májbetegségek és dugulás ellen évek óta minden lehető orvosi segélyt siker nélkül

használtam, kétségbeesésben azon Revalosciére-jéhez veték menedéket. Nem tudom a jó Istennek és önmek eléggé köszönni ezen becses tr-mészetű ajándékot, a mely ream úzve kiszámíthatlan jöteknységű volt.

Steinmann Ferencz. Táplálóból lévén a húsnál, a Revalosciére felnőtteknél és gyermekeknél 50-szer behozza az árt gyógyszerkezel szemben.

1/2 fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt., 12 1/2 20 frt., 24 1/2 36 frt. **Revalosciére csokoládé poralak- és táblákban:** 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfingasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében, Pesten Törökútnál, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Biuder K. úr gyógytárában bel-moustorutca a Rendoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-moustorutca 134 sz., és tótör 2. szám a zálogintézménél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és fűszerkeres-edőknél; a bécsi ház ezen felül minde-nüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

1111, 1112 és 1113 számhoz. 3—3 (339)

Arverezési hirdetmény.

Folyó évi deczember hó 20-án reggeli 10 órakor a szászvárosi m. kir. mérnöki hivatal irodájában a magas közm. és közlekedési miniszterium f. évi november hava 20-ról 14479 14478 és 14477 számok alatt kelt rendeletei folytán a Szeged-Temesvár-szászsebesi úton 15¹⁻³ és 19²⁻³ mérföld szakaszain korlátja helyre állítás iránt mely 2089 frt — kr. továbbá 23⁰⁻¹ 24²⁻³ és 25⁰⁻⁶ mérföld szakaszain korlátja és kerékvetők iránt, mely 2105 frt 65 kr végre 186, 187, 188 számú át-eresz új építés iránt, mely 2593 frt — kr. Összesen 6787 ft 65 kraj

czárban megállapított költségvetés alapján szabályszerű árjeltes fog tartatni, melyre meg jeleni vállalkozói akarók meghívának.

A terv és az építési feltételek e mérnöki hivatal irodában rendes hivatalos órákban megtekinthetők, a hol az árverezés megkezdéséig 50 kros Lélyeggel 5% bálnapénzzel ellátott szabályszerűleg szerkeztett írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak.

Szászvárosra, 1871. november havában. A m. kir. mérnöki hivataltól.

Megjelent és Demjén László

könyvkereskedésében Kolozsvárt és általa minden könyvtárunknál kapható:

Kolozsvár története.

Első kötet. Oklevéltárral. (I) Ős- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.) Egy külön kötet világsító rajzokkal. (36 tábla.)

Irta **Jakab Elek.** Ára 10 frt. (327)

E mindez tekintetben nagy, epochalis munkát itt hosszasan dicsőíteni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradandó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteti, hogy a nagyszorgalmú és szaktudós íruba minél több kedvet öntsen e munka folytatására, melynek legédesebb része az ujabbnor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklél fogja lapozgatni és benne buvárkodni, s a folytatását minden áron megszerezi magának.

Demjén László.

3—3 (334)

ZENEMŰSZEREK, Zeneszelenczék,

tudvalevőleg a legnagyobb választékban s minliig a legújabb találmányok. — Minden vásárló 25 franknyi vásárlás után egy sorsjegyet kap ráadásul a február 28-án leendő húzásra.

Heller J. H. Bern.

Árjegyzékek és mutatványok bérmentesen küldök.

Kisorsolás.

Sok oldalról jött kívánság következtében egy mű-zerkisorsolást rendeztem; egy sorsjegy ára 2 frt o. é. bankjegy. 12 sorsjegy 20 frt bj. Huzas február 28-án.

Kezet kell nyújtania szerencsének!

250,000 f. márkát,

mint kedvező esetben legmagasabb nyereményt a legújabb nagy pénzkiosorolás, mely a m. kormánytól engedélyezve és biztosítva van. Az új terv előnyös beosztása olyan, hogy kevés hónap folyamán alatt 7 kisorsolásban 25,000 nyeremény fog kihuzatni, melyek közt esetleg 250,000, egyenként pedig 150,000, 100,000, 50,000, 40,000, 30,000, 20,000, 10,000, 6000, 5000, 3000, 102-szer 2000, 206-szor 1000, 256-szor 500, 13,200-szor 110 sat. folyó márká 16-nyeremény van.

E nagy az államtól biztosított pénzkiosorolás legközelebbi első húzása hivatalosan van megállapítva

S már 1871 deczember 20-án lesz,

és erre	1 egész eredeti sorsjegy ára csak 3 1/2 frt.
1 fél	” ” ” ” 1 1/2 ”
1 negyed	” ” ” ” 1 ”

osztr. bankjegyekben az összeg beiktatása mellett. Megrendelések azonnal legfontosabban teljesítenek, s töltnek az állam czzemrel ellátott eredeti sorsjegyeket mindenki személyesen veszi kézhez.

A megrendeléshez a szükséges játékerék tnyen mellékelnek s minden húzás után az érdekelteknél felszólítás nélkül küldjük meg a hivatalos kimutatásokat.

A nyeremények kifizetése állam-hozottas mellett mindig pontosan történik, s egyenes megküldés vagy Ausztria minden nagyobb piacain tnapállo összeköttetésünk útján eszközölhető.

Uzletünknek mindig kedvező a szerencse, csak azelőtt kevés idővel több tétemes nyeremény mellett a három főnyereményt fizetünk ki 3 húzásban, a mint ezt hivatalos bizonyítványok tanúsítják.

Ezen, a legszűkebb alpra feltételek vállalat iránt az érdekeltek előreléthatólag mindent, igen élénk lelkű; tessék tehát már a közel húz-as végett is minden megrendelést minélbb egyenesen

Steindecker S. és társa

bank- és váltó-üzletéhez Hamburgban intézn. Vesz és elad mindenféle államkölcsönvényt, vásárl-részvényt, kölcsönösorjegyet.

U. I. Ezennel köszönjük az irántunk tanúsított bizalmat, s a midőn az új kisorsolás kezdetén részvevésre toltvni szerencsénk van, ezúttal is igyekszünk, hogy mindig pontos és szilárd szolgálattal állítsunk rendelkezésükre ink teljes megelégedését kiérdemljük. A. f. 1—4 (342)

Nehézkes gőrcsöket
(nyavalyatörőket)
levél által gyógyít egy szászoroson
jonak bizonyított szerrel
Witt A.
Berlin, Lindenstrasse 18.
(256)

26—* (342)

Orsz. szab. lámpa- és fémáru-gyár

Ditmar R., Bécsben.

A petroleum-lámpák mintakönyve és árjegyzéke az 1871-ki idényre megjelent és kereskedők számára kapható. 7—16 (315)

Árak olcsóbbak mint a bel- és külföld minden versenytársánál.

A t. cz. közönség érdekében kérem figyelni, hogy gyarmányaim minden lángkupakja a fennebbi gyári jelvényt viseli.

Petroleum-lámpák.

Moderat-eur-lámpák.